

1

Tato kniha vznikala poměrně dlouho.

Jednou jsme se s otcem procházeli po nábřeží Dunaje a on mi navrhl, abych s ním udělala soubor rozhovorů.

„Ale něco takového s tebou už někdo udělal,“ namítla jsem pochybovačně. „A já přece nejsem novinářka, o rozhovorech nic nevím.“

„Ale tohle by bylo jiné,“ řekl otec. „Byl by to rozhovor dcery s otcem.“

Hm, pomyslela jsem si a dál jsem se tvářila, jako by mě někdo nutil napsat sloh o přínosu štúrovců v oblasti zemědělství.

„Vždyť to nemusí vyjít knižně,“ řekl otec, aby mě povzbudil.

Tohle se stalo v roce 2009. O čtyři roky později se mě během besedy na bratislavské Bibliotéce publikum zeptalo, jestli připravuju něco nového.

„Samozřejmě,“ lhala jsem pohotově. „Mám spoustu různých nápadů.“

„A taky něco konkrétního?“ nenechal se odbýt tvrdohlavý čtenář, kterého sem asi nasadilo moje vydavatelství.

„No...“ přemýšlela jsem rychle, „mám rozdělanou knihu rozhovorů s mým otcem.“

„Hleďme,“ chytil se tématu moderátor besedy, „a v jakém je to stadiu?“

Co jsem měla říct?

„Mám už asi... šestnáct stran,“ přiznala jsem se. Dokonce i to byla lež, měla jsem jen asi čtyři.

Spočítala jsem si, že tímhle tempem knihu rozhovorů dokončím za takových... sto dvacet let.

To asi otec neměl na mysli, když mě ujišťoval, že kniha nemusí vyjít hned.

2

Hlavní problém byl samozřejmě ve mně. Nedokázala jsem si totiž ani za živý svět představit, jak rozhovor s otcem začít. A na co se ho proboha ptát? S obdivuhodnou sebejistotou jsem usoudila, že otce znám stejně skrz naskrz, a co nevím, by mě beztak nudilo. Kromě toho jsem měla svoje vlastní aktivity a zájmy, byla jsem taky trochu líná a pohodlná a na víc mi nezbýval čas.

Ale některé věci v nás našťěstí dál tiše dřímají a čekají na svoji velkou chvíli. Ta nastala, když se mi narodily dvě děti. Soustředěnost na sebe šla stranou, život získal novou perspektivu a já začala starostlivě řešit, co dcerám odevzdám a jaké dědictví jim zanechám.

A tehdy jsem zjistila, že to nebude tak jednoduché.

Chtěla jsem například starší dcerku ujistit, že si nemusí nic dělat z toho, že je stydlivá, protože tahle vlastnost se v rodině dědí už po generace, ale jako na potvrzení jsem si nedokázala vzpomenout na žádný konkrétní příklad.

„Kdo byl ještě stydlivý?“ ptala se Ester pořád dokola.

„Například já,“ odpověděla jsem.

„A kdo ještě?“ chtěla vědět s neústupností hodnou Jana Kalvína.

„Asi i tvůj děda.“

„Proč?“

Je vědecky dokázáno, že standardní odpovědi na tuto otázku zahrnují: nevím, pro slepičí kvoč a nebud' zvědavá, budeš brzo stará. Použila jsem je všechny.

Anebo jsem chtěla Ester vyličit příhodu o tom, jak moje milovaná bábinka, otcova matka, jednou po někom hodila popelník (nevzpomínám si už, která příležitost mě k tomu přiměla, ale asi to nebyl žádný výchovný okamžik). Do té doby jsem byla stoprocentně přesvědčená, že tuhle často omílanou historiku, při níž jsem už jako teenagerka pouze zvedala oči k nebi, bych dokázala odrecitovat i v kómatu.

„A po kom hodila popelník?“ zeptala se Ester.

„Po návštěvě.“

„Po jaké návštěvě?“

„No...“ najednou jsem byla v úzkých, „takové, co přišla na... návštěvu...“

„Proč?“

S překvapením jsem zjistila, že po celý život mi šla ta příhoda jedním uchem tam a druhým ven.

„Ta tvoje historika tedy není nic moc,“ přidal se můj muž, zatímco jsem zamyšleně hleděla na bábčinu fotografii v knihovně a v duchu proklínala zvědavost dvouletých holčiček.

„Je hloupá,“ přitvrdila Ester.

Když odešla, s hrůzou jsem si uvědomila, že o své rodině dohromady nic nevím. Je to zvláštní pocit, když se podíváte na něco, co znáte odjakživa, a neče-

kaně zjistíte, že tápete ve tmě. Měla jsem pocit, že vím, odkud pocházím, a najednou jsem si tím vůbec nebyla jistá. Na rodinu jsem se vždycky spoléhala a náhle jsem zjistila, že životy, názory a zkušenosti mých příbuzných, které mě ovlivňovaly, ve mně existují jenom ve formě útržků a základních údajů. Jen jako dílky skládačky a celkový obraz mi unikal.

Cítila jsem se, jako když jsem jako dítě zpívala anglické písničky, aniž bych uměla anglicky.

Teprve tehdy jsem přišla na to, čím mám knihu rozhovorů s otcem začít. (Vy jste na to určitě přišli hned, ale já ne, jak je to vůbec možné, jsem snad natvrdlá?) Vždyť rozhovor dcery s otcem musí, naprosto přirozeně, začít od úplného začátku.

U rodiny.

